

„Primorski List“

izhaja vsaki 1., 10., in 20., dan v mesecu. Cena za celo leto 1 gl. 50 n., za pol leta 75 n. Posamezne številke se dobivajo v tabakarnah: Nunske ulice in Šolske ulice po 4 nov.

PRIMORSKI LIST

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja;

Uredništvo in upravnništvo
mu je v Gorici, Nunske
ulice št. 10. — Nefran-
kovana pisma se ne
sprejemajo. Rokopisi se
ne vračajo. Upravnništvo
sprejema oglase in na-
znanila po pogodbi.

Odgovorni urednik in izdajatelj J. Marušič.

Lastnik: Konzorcij „Primorskega Lista“.

Tiska Hilarijanska tiskarna.

Našim bralcem!

V novi, pčevčani obliki stopi danes „Primorski List“ pred slovensko občinstvo. Majhen in skromen se je pred štirimi leti ustanovil z namenom, da bi zagovarjal in dejanski izvrševal v Primorji resolucije I. slov. katoliškega shoda. Teh resolucij se je list dosedaj trdno držal in držati se jih hočemo tudi odslej. Res ima list novo glavo, novo obliko, toda vodilno načelo ostane vedno isto za vse čase in narode veljavno — *sveto katoliško načelo*.

Katoliško načelo, nedeljivo krščansko resnico hočemo i odslej neustrašeno zagovarjati, visoko hočemo dvigati katoliško zastavo, ter delovati na to, da se pod to zastavo združijo primorski Slovenci.

Pod zastavo Kristusovega križa združujmo se, zbirajmo naš narod, ojačujmo ga! Saj Kristusov križ ne vničuje narodov, ampak jih ohranjuje, jih popolnjuje in osrečuje. Le v tem znamenju je naša zmaga! Zato bode naš boj za krščansko načelo veljal posebno pogubni socialni demokraciji, katera se po plačanih in neplačanih agitatorjih razširja tudi med našim primorskim ljudstvom. Krivi preroki so socialni demokratje, ki obetajo kmetu in delavcu raj na zemlji, ako zavržeta vso vero, ako zatajita Boga in njegovega Kristusa. To bodedo našemu ljudstvu ob raznih priložnostih pojasnjevali in ga svarili, da ne gre na limanice zvitim agitaterjem. Delu hočemo priboriti častno mesto, delavcu olajšati njegov stan.

V senci svetega križa pa se hočemo boriti tudi za naša narodna prava. Katoliška vera ne izključuje narodnosti, saj je vsaki narod od Boga vstvarjen, in ima kot tak pravo do obstanka. Zato se hočemo vedno z vso odločnostjo boriti za pravice, po naravnem in državnem zakonu našemu narodu jamčene.

Dokler se nam bodo iste odredke, dokler bodo težnje Slovencev opravljene, bodedo je vedno z vso odločnostjo zagovarjali. Naša narodnost je krščanska. Pretirane, slepe, malikovavske narodnosti ne poznamo, ker je slaba.

Na delo Slovenci! Ako hočemo res napredovati, delajmo s katoliško cerkvijo. Cerkev ima blagoslov božji, kdor pa hoče cerkev prezirati bodisi v zasebnem bodisi v javnem delovanju, polni sode brez dna.

Nam je vera luč, materni jezik ključ do zveličanske narodne omike.

Podajmo rokē si za spas domovini, Kristjani bodimo in bomo jedini!

Po Kristu svobodna in v Kristu jedina Bo slavna, bo srečna Slovenov družina!

„Ecu“ v odgovor!

Vsakdo izmed č. bralcev „Pr. L.“ se izvestno še spomina, kar smo zadnjič pisali „Ecu“ in njenim na sploh, a še prav posebno proti *cerkveno političnemu* načrtu gospode okolo napominanega lista.

Reči moramo, da nismo pričakovali bolj stvarnega! odgovora „Eco“, kakor smo ga prijeli.

„Eco“ je odgovorila! Da, in nič ni ovrgla kar je javno in odločno zatrjal „Pr. L.“! Da pa ne bomo delali krivice „Eco“, naj ponatisnemo njen odgovor: „malimi črkami“.

Rispondiamo. Finchè il foglio era sotto la direzione del Rev.mo Mons. Mahnič e del ch. Dott. Paulica non si verificavano certamente gli attacchi che ora ci muove il Prim. List.

Il Rev.mo Mons. Mahnič e il ch. Dott. Paulica non possono approvare come non approvano articoli del Prim. List sullo stile di quello di jeri.

Mi pa dostavljamo k takemu odgovoru to-le: 1. Zdelo se nam je, ko smo te vrstice parkrat prečitali, da „Eco“ hoče namenoma resnico pokopati, ... Grob jej je izkopala s tem, da je prezrla bistveno točko politične svoje zadolžnice t. j. od nas grajano, recimo: inkriminovano „Ecovo“ cerkveno politiko.

Ko je tej britki resnici z preziranjem in pomolnim molkom, ki pa več po-

ve kakor sto člankov, izkopala grob politične pozabljenosti in le ta grob resnice dvakrat pozapečatila, poklicala je varuhe zakopane politične resnice. — Kdo so ti poklicani, je razvidno iz „Ecovega“ odgovora!

Ali s kako pravico je „Eco“ to storila, nam ni — umljivo!

To pa rečemo: 1. Nič ni res, da bi ne bil „Pr. L.“ pod uredništvom msgr. Mahniča in dr. Pavlice ne napadal „Eca“, kakor ga napada zdaj „Pr. L.“

Gospoda! Res je, da je „Pr. L.“ tudi pod obojnim zgorej navedenim uredništvom sem ter tje posredno in neposredno grajal „Ecovo“ *polovičarstvo, boječnost* nasproti laški vladujoči, framsonski stranki in njeno *neodkritost* v narodnih vprašanjih. Res je, da je večkratna rahla graja se izcimila v zadnjem času in to se pod uredništvom msgr. Mahniča odkrita, odločna in vendar ne nedostojna polemika nasproti „Ecu“. Članek: „Clara pacta boni amici“, in pa oni pod „sta bila pisana, ko je bil msgr. Mahnič še — urednik „Pr. L.“ — Kdor pa prebere ista dva članka, mora priznati, da vsebina istih je prav ista kakor pa članka pod „!“, ki je zbudil tako ogorčenje in sveto jezo v izvestnih krogih! Seveda, pravijo, oblika je preojstra! Gospoda! ko smo prihajali k Vam z „rokovicami“, ste se nam molče rogali in smejali, ker pa smo hoteli biti na čistem, „clara pacta“, smo Vas otipali po — zaslužnji. — Naša sodba pa, katero „Eco“ vzvišeno „prezira“! ne tiče samo ene osebi, katere mi sploh niti imenovali nismo, ampak političnemu sistemu gospode okoli „Eca“!

Nu, tak politični in zlasti cerkveno-politični zistem je odsodbe vreden, ker krivičen! — Zato pa mi svojih besed niti najmanje ne prekličemo, ampak danes tudi še trdimo, da vaša politika, zlasti od novega leta sem, obsojata in morata obsojati tudi gg. bivša urednika našega lista msgr. Mahnič in dr. Pavlica.

Da, da, gospoda! Msgr. Mahnič in dr. Pavlica odločno obsojata novotarije v Podturnu, vi pa jih izpričavate, zagovarjate, odobravate.

In prvi vaš pečat se je razmaknil! Msgr. Mahnič in dr. Pavlica, odločno grajata uprav škandalozno odstranitev slov. petja iz cerkve sv. Antona; vam, gospoda, pa se zdi dotična zadeva le nevoljna, umevna, ker pravice Slovencev v cerkvi sv. Antona so le „namišljene“!

G. dr. Pavlica prav izvestno obsoja, kar ste krivično podtikali njegovemu bratu, vzor-duhovniku g. dr. Anđ. Pavlici, češ, da je agitoval za narodnost v cerkvi sv. Duha na Gradu.

In ali se niso ravno pod njegovim uredništvom pisale tako oistre spomenice o novotarijah šanrokarških, da je g. dr. Baubela, prav živo prizadet pošiljal popravke, ki pa niso nič popravljali? — Gospoda, mi smo nadalje gotovi, da bi msgr. Mahnič pri svoji občudovanja vredni nevstrašljivosti in svojem neomadežvanem krščanskem — pravicoljubju — takoj *pravično* uredil zadevi, ko bi bilo tu to, kar je sedaj drugodi!

In uprav na msgr. Mahniča se sklicuje gospoda okoli „Eca“?

Kaj niste ravno Vi, ob priliki zadnjih volitev *odločno* pokazali svoje nasprotje do njega? On, tudi kot novoizvoljeni škof še zmerom podpredsednik od „Circolo cattolico“, je ustrajal, če tudi si je bil svest — poraza — pri katoliškem načelu, pri *katoliški disciplini*, pri katoliškem — *načelnem* — kandidatu „Circola cattolica“ —! — Vi pa ste mu obrnili hrbet. in upošteva *fakta* obrnili ste hrbet tudi katoliškemu načelu, rušili ste katoliško disciplino, in pustili na cedilu katoliškega — vzornika, msgr. Mahniča, sami pa obrnili plajšč po vetru, katerega ste prikrito in odkrito še bolj pihali.

In zdaj naj bo msgr. Mahnič še Vaš zagovornik?

Ali ni uprav on najbolj obsojal Vašo nekatoliško taktiko izza zadnjih volitev? Kar se pa tiče glasovanja Slovencev za Zanettija, o tem molčite, ker nobena stranka kot taka zanj ni glasovala, najmanj pa stranka „Pr. L.“

Dalje se sklicujete na to, da ste (parkrat) priznali, da je slovenska šola v Gorici potrebna.

Kaj, to naj povsem opraviči vašo sicerno taktiko v narodnih vprašanjih?

Ali, kdor tudi ve, kako sta prišla dotični izjavi v „Eco“ in od koga ste prišli, ta bode resnično vskliknil: besede, same besede — dejanja kažejo...

Ko je prišla v „Ecu“ tista pravična izjava v prvič, jo je — uredništvo — preklicalo!

Ko je pa prišla pred tedni v drugič, pa je bilo uredništvo — na Dunaju, na framsonskem shodu!

Obe izjavi je pisal gospod, kateri se nam sicer v narodnostnem oziru kaže najmanj naklonjenega in smemo po vsej pravici dotični izjavi smatrati kot pesek v oči, in kot slepilno taktiko, kedar sicer ne vidimo nobene Slovincem pravične politične akcije.

Če ste res naši pravični prijatelji, pomagajte nam, kjer nam morete; ne sočustvujte z nami samo tedaj in tam, kedar in kjer nam pomagati ne morete!

Kar se pa slednjič tiče našega Prezvišene kneza in nadškofa in Njegovega pisma ob priliki „Ecove“ 25-letnice oktobra lanskega leta, povemo, da Prezvišeni je bil do zadnjih povsem s „Pr. Listom“, da torej „Eco“ Nj. Prezvišeni nikakor ne sme in ne more reklamovati za se.

Ena želja pa se je zdaj spolnila Prezvišenemu, želja, katero je srčno gojil, da bi namreč videl združeno slovensko duhovščino.

Nu, to se je v zadnjem času zgodilo. Zaupno trdimo, da ne dobite desetih slovenskih duhovnikov, da bi odobrvali vašo cerkveno politiko in obsojali *steor* (pošteno obliko), katero zagovarja „Pr. List“! —

Dejanje pa je, da je Prezvišeni res objokoval politični razkol mej furlansko duhovščino in da se je britko solzil „propter schisma“, s katerim je potegnula tudi „Eco“!

In tu se je razmaknil drugi pečat in resnica, katero je govoril „Pr. L.“, je vstala zdaj še sijajna in zmagonosna pa tudi odločna, kakor preje.

Naj je bila, ali naj je tudi tega članka in odgovora oblika kakoršna koli, to pa k sklepu trdimo, da je bila tudi pod „sedajnim“ uredništvom vsikdar stokrat ali vsaj *desetkrat* dostojna, kakor ona „del Friuli cattolico“, katero ima kolikor toliko na vesti tudi „Eco“.

Bodi sedaj dovolj.

Razmere v državnem zboru.

Precej časa so poslanci vže skupaj. Kaj dobrega so sklenili? Ničesar. Stvar je kazala jako ugodno za kmečki in obrtni stan. Vlada je vže predlagala več koristnih postav, druge pa je imela pripravljene. A stari sovražnik *liberalizem*, žuga vse zaprečiti.

Zidje in liberalci njih zavezniki, ne dajo, da bi se revni slojevi opomogli, ker potem je njih gospodarstvo pri kraji. Zato iščejo povoda, kako bi vso stvar zavlekli, ministerstvo vrgli, ter sami zopet sedli v sedlo, ter jahali avstrijske narode in jim kri izžemali. Da je to res, pričča, da so tudi socialni demokrati, katere vodijo zidje, in naši *Italijani*, kateri so pod istim „komando“ ž njimi v zvezi. Vrgli so se na obstrukcijo. Obstrukcija (pride od ob-struere) se namreč pravi podiranje, nagajanje. Ne pustijo namreč več čini, da bi se pametno posvetovala, ampak z neumestni mi predlogi kratijo dragoceni čas.

Dan za dnevom sede v zbornici, pa se kregajo, kakor sosedinje zaradi kokoši i. t. d. In za take „čence“ se potradi dan za dnem 5000 gld. za plačo poslan-
cem!

Zakaj? Vzrok smo povedali, zato ker se zidje in njih zavezniki boje za mastni zaslužek, in da bi avstrijski narodi prišli do naravnih pravic. Potem vedo, da bi morali reči „*bili smo*“!

Povod jim je dala jezikovna naredba za Češko in Moravsko. Kako pravična je ta naredba, lahko sprevidimo, ako pomislimo kaj ukazuje. Ukazuje da morajo vsi uradniki, državni in deželni, znati deželna jezika, češki in nemški. Torej, vsi češki uradniki nemški, vsi nemški pa češki. Le zaslepljenec mora tu govoriti o kaki krivici. Ne Nemcem ne Čehom se ne godi krivica; njih uradnikom se pa s tem nalaga butara, katera je za nje pa brez primere večega dobička, kakor bi človek na prvi pogled sodil.

Evo. V Pragi so vsi viši uradi za celo kraljevino Češko. V Prago na više mesto morejo priti pa le tisti, ki razumejo oba deželna jezika. Kedor tega ne zna, ne more priti v Prago. Koliko škoda trpi pri tem uradniška „družina“, ve le tisti, kateremu se to pripeti. Kako silijo pri nas vsi uradniki v Gorico in Trst, je vsem znano. Zakaj? Ker v velikih mestih imajo vse ugodnosti. Sole, družbe i. t. d.

Se v večji meri to velja v Pragi. Tam je tudi vsenčilišče s češkim in nemškim jezikom, više dekliške šole, gledališča i. t. d.

Zato so vže sedaj se učili nemški uradniki češkega jezika, da so le mogli priti v Prago. Praga je namreč povsem češko mesto z malo odstotki Nemcev, zato mora vže sedaj znati vsak uradnik oba deželna jezika. Kar smo rekli o Pragi velja tudi o drugih večjih mestih na Češkem in Moravskem. Zato so pa kakor, rečemo vže dosedaj Čehi se učili nemškega, Nemci pa češkega jezika in pravosodni minister je prav rekel, ko je rekel da je cela gonja le umetna.

Jezikovna naredba je le pozakonila dosedajno navado. —

Res, škoda da nimajo tudi na Dunaju kako tako določbo kakor v Zagrebu, da bi take politične „maskere“ poslali ali z lepa ali z grda na — cesto ali kamor si vže bodi! Sramota večna sramota temu *liberalnemu švindlu* v naši katoliški Avstriji! —

Podkolškim dopisnikom v „Delavcu“

V 5. št. „Učiteljskega tovariša“ pojasnjuje nekdo „iz Goriškega“ — v dopisu „Naš socializem“ — svoj socializem. Ker nismo dopisniku odgovorili, pozivlja nas v 14. št. „Delavca“, naj odgovorimo. —

Neradi se prepiramo in zato smo tudi molčali — na neumne, da čisto nesramne dopise v „Delavcu“, kateri so nekaka zbirka posvk na „klerikalizem“.

V obširnem uvodu dokazuje —, kako prišlo *učiteljstvo* (?), do — demokracije. Tu vihti zopet vže neslano, okrhano agitacijsko orožje — zoper nas, da smo proti narodnemu vodstvu. — Opomba, da ovajamo in črtno učiteljstvo, na merodajnih mestih — je podla. Ravno to je kar nas dela do skrajnosti potrpežljive, ker ako črhemo kaj o *posameznih* — se predbaciva, da *učiteljstvo* ovajamo. Ali smo vže tako daleč prišli, da se imenuje mala peščica, katera smeši na nečuvnen način in sramoti po „Delavcu“, naše učitelje — *učiteljstvo*? — Neosnovana neresnica je, da bi bil „Pr. L.“, kedaj proti učiteljstvu — in zboljšanju njih gmotnega stana. — Dokaze seveda ostaja dopisnik dolžan.

Zboljšanja nikdo ne odreka, nobena stranka. To pripozna tudi — za Kranjsko vsaj — uredništvo U. T. v opombi. Kar je pa tam tudi, je tudi pri nas, kolikor razmere dopuščajo. Ako misli dopisnik, da se to tako lahko doseže, kakor se pošlje hujskajoč dopis v „Delavca“, je jako omejen. Sicer pa kedaj je „Del.“ — omenil — učitelje iz namena, da bi jim pomagal? — Ali ne ve dopisnik, da bi-

nejšega Italiana ali pa pravičnega Nemca. stveno je demokracija učiteljstvu — nasprotna? —

Potem razvije svoj socializem, kateri je boj za kruh. — Jako pobožno, sentimentalno lice si nadene. — Dopisnik izgubil je „vero, upanje in ljubezen“ — in išče isto v — demokraciji. Ponatisnemo odstavek za poskus:

„Prim. List“ obsoja socialno demokracijo, da je protiverska brezbožna, i. t. d. Iz tega, kar smo zgoraj povedali, je jasno kot beli dan vsakemu, kdor namenoma ne zavija, da naš socializem ne zadeva ob vero, ampak in jedino ob primeren kosček kruha. Kdor bi spravljal vero v dotiko z našim socializmom, ravnal bi tako, kakor s Pilatom, da je prišel v „vero“ po nedolžnem. Nastane vprašanje, ali je naš socializem opravičen, ali je komu ali čemu nevaren? Tisti ljubi Bog, ki je ustvaril tudi nam tisti organ, kateremu pravimo želodec; tisti dobri Bog, ki je dal tudi našim otrokom telo, za katero moramo kot očetje skrbeti: tisti stvarnik, ki nas je oblagodarnil z vsakojakimi telesnimi in duševnimi potrebami ter nam podaril prosto voljo, po kateri delujemo v dosego vsega tega, kar nam je potrebno za primerno življenje telesno in duševno, tisti Bog nam ne more šteti v greh našega socializma. On je namreč rekel: Človek, pomagaj si sam, in jaz ti pomorem! In učitelj je menda vendarle tudi človek — kaj? Ako bi bil naš socializem pregrešen in nevaren, potem, no, bi imeli učitelji v svoji pregrešni in „veri“ nevarni družbi vso tisto duhovščino, katera vže toliko časa nadleguje visoko vlado in ministerstvo za primerno ureditev kongruo: med isto duhovščino je šteti tudi profesorje v semeniških, kajti tuli oni so se potegovali za zboljšanje in ureditev svojih plač. Kot posebno nevarne bi se štelo tiste gg. vikarje na Goriškem, kateri so celo visoko naučno ministerstvo posedali na za tožno klop v dosego boljših dohodkov. Tak je tedaj naš socializem!“

Tako naslikan socializem pa ni demokratizem podkolških dopisnikov. — Kaj ima opraviti socializem lačnega želodca — z razširjenjem „Delavca“ med kmetskimi ljudstvom. — Sploh se kaže da ne razume ne enega ne drugega....

Prelistujem, demokratska glasila, — iščem, še posebej po dopisih iz Goriškega a nikjer govora o kakem zboljšanju plač — nikjer socializma učiteljev. Eden dopis, kakor drugi je zbirka najgrših psov — polne prvotnega sovraštva do vsega, kar se imenuje katoliško....

Kaj pomenijo, ako vam res ni za drugo, kot za socializem želodca — in kopice jokajočih otrok (podkolški dopisniki?) — besede v 10. št. „Delavca“ v dopisu iz Goriškega: V naših socialnih krogih je to-le prepričanje; čeprav soc. demokracija ničesar ne doseže, vendar je bič, koji goni vse stranke, da so počele misliti na zboljšanje socialnih razmer....

Ali ne ve dopisnik, da je tudi na Slovenskem, ošobito na Kranjskem močna socialna kršč. stranka s svojim listom.

L I S T E K

† O. RAFAEL OBLAK

„Blagor mrtvim, kateri umrjo v Gospodu! Odslej, reče Duh, naj počivajo od svojega truda; zakaj njih dela gredo za njimi.“
(Skritvo raz. 14, 13.)

Zdi se nam umestno, da s pričujočimi vrsticami položimo skromen spomenik na gomilo možu ozorniku, ki ni bil velik samo pred svetom, ki je — tako upamo — velik tudi v nebeskem kraljestvu, za katero edino se je trudil ves čas svojega življenja. Mož, katerega se naš list na tem mestu spominja, je dne 21. m. m. umrl predčastiti o. Rafael Oblak, provincijal štirskke kapucinske pokrajne.

Pokojni provincijal se je porodil v Škofji Loki na Kranjskem dne 24. maja leta 1841. Bil je sin imovitih in spoštovanih staršev. Pobožna mati mu je vže v nežni mladosti vcepila duha pobožnosti. Ker je mladi Anton — to je bilo njegovo krstno ime — kazal veselje do učenja, poslali so ga starši v šole. Toda leta 1862. vstopil je v kapucinski red, ter v najlepši dobi svojega življenja odrekel se vsemu posvetnemu. Dne 9. septembra l. 1866. bil je pokojnik po slovesnih obljubah v mestu Briksen na Tirolskem posvečen v mašnika. Mladi in goreči redovnik deloval je po raznih krajih štirskke kapucinske provincije. Povsod se je mladi redovnik takoj priljubil po lastni mu ponižnosti in prijaznosti. Pozneje je bil prestavljen v Gorico, kjer

Glasnik, katera dela za zboljšanje delavskih razmer. Katera tudi šteje vže lepe vspehe....

Ako žele tedaj le zboljšanja, zakaj bi se ne oklenili iste? Tudi pri nas se je pričelo živahno gibanje, katero je vsled neznosnih razmer do sedaj počivalo. — Ali najdemo te može pri tem delu, pri ustanavljanju zadrug — delavskih družb —? Kaj se! — En dopis v „Delavcu“ ospičen proti f... proti črnemu generalštabu to je večje varnosti.... Kakor pa ubogemu trpinu pomagati. —

„In katera sedanjih strank, se popraša dopisnik, mu (učiteljstvu) obeta po svojem programu (?) vresničenje želj in zahtev? Nobena druga ne, kakor ravno na pozorišče stopajoča socialna stranka. „Prim. L.“ je še pred nedavnim proročeval, da v bližnji bodočnosti bosti tudi na Slov. le dve glavnii stranki, namreč kršč.-socialna in socialno-demokratska. Obe stranki bodeti imeli za podlago socializem naravno je tedaj, da se tudi mi resno pečemo s tem prevažnim vprašanjem. „Lepo...“ Le vprašanje nastane: po kateri poti?

Dobro tedaj ve, da se bije vže boj med tema dvema, katerih stremenje in sredstva so nasprotna. Na eni strani židovski voditelji, kateri peljejo v boj neštete množice demokratov, katere so židje-kapitalisti pripravili ob vero — na drugi strani pa je krepka krščanska delavska organizacija, katera hoče si priboriti po potu kršč. pravičnosti boljše prihodnost. Ta poslednja je sedaj zmagala (posebno na Dunaju, kakor tudi na Slovenskem. Tedaj na eni strani Kristus-Bog — ne pa Kristus — zastaja nam pero zapisati peklenško bogokletstvo, kakor ga je označil v družbi nekdo iz kroga podkolških dopisnikov. Na katero stran je krenilo „učiteljstvo“ v osehah one pešiče, katera zmerja naše učiteljstvo neumnim, nezavednim, katero naj bi se učilo samo logično misliti, predno druge uči, — ni težko videti....

Zakaj zmerja? Ker je narodni voditelj goriških Slovencev izjavil slovesno, da podlaga delovanju poslancev bodo kršč. načela.

Da je socialna demokracija brezverska ni treba še le dokazovati. Dovolj vzeti v roke eden list — demokr. glasila. Dopisnik pač misli, da ima šolske otroke pred sabo.

Seveda ako mu je „soc. demokracija“ toliko kakor gospodarski nauk“ — „demokrat“ toliko kakor delavec“. Tako razlaga „zaveden“ med „neumnimi“ v svojih dopisih iz Goriškega.

Ko človek kaj takega napiše je le dvojno mogoče: ali ne razume — potem naj molči —; ali pa namenoma slepi — in zapeljuje ubogo ljudstvo v — demokracijo, kar je še slabše od prvega!

Enaka je s demokracijo dopisnikov „Delavčevih“. — Kdo je dopisnik je jasno kakor beli dan. Pri priložnosti objavimo nekoliko krasnih cvetk omike, zavednost in — vere, katere bi delale čast, najnesramnejšemu židovskemu listu. — O kakem verskem prepričanju — ne duha ne sluha, ako izvzamemo, da pride vča-

je skozi dolgo vrsto let deloval kot marljiv in delaven redovnik vnet za čast Božjo in blagor svojega bližnjika. Mnogo let bil je nepretgoma predstojnik goriškega samostana. Neumorno delavnega redovnika izvolila si je pokrajina trikrat svojim provincijalom ter mu tako skazala svoje zaupanje.

Nemogoče nam je na tem mestu opisati vso pokojnikovo neumorno delavnost, omenjamo le na kratko njegovo gorečnost za lepoto hiše božje.

Znano je, da se devetdnevica na čast Marijinega brezmadežnega spočetja v Gorici najslavesneje opravlja pri č. oo. kapucinih. Ko se je približevala devetdnevica, tedaj je vselej z veliko vnemo in nepopisnim veseljem ranjki o. provincijal sam krasil in zaljšal oltar, da bi bilo ja vse tem pravilneje okrašeno. Istotako je bil blagi pokojnik duša vsemu pri drugih slovesnih priložnostih. Koliko si je na primer prizadeval lani a priliki tridnevne na čast blažen. Didaka Kadiškega, da bi se slovesnost kolikor mogoče največčasneje obhajala. Priprosta a lična cerkvena kapucinska spričuje, koliko se je ranjki o. provincijal trudil za lepoto hiše božje. Delal je na tihem, brez hrupa in brez hvalisanja, edino le v čast božjo, vedel je namreč dobro, da le od Njega ima pričakovati plačila. Zato se tudi ni zmenil za vsa krivična naltolcevanja in podtikanja njemu neprijaznih liberalnih časopisov, ki ga še tudi po smrti ne puste v miru. Njegovo geslo v tem je bilo: „Kdor molči, desetim odgovori.“

×

sih na površje radi lepšega „ljubi Bog —; v „Del.“ pa degradirani „bog“ —; ali pa da parkrat omenja Pilata, — kateri je po nedolžnem zašel v vero — (bati se je, da od vere je marsikomu —; ostal le Pilat.) Sklenemo za danes z besedami „U. Tovariša“: „Socialno vprašanje je vprašanje, katero se bode moralo reševati — tako ali tako.“ Da tako ali tako ali z prevratom, brez vere, brez Boga — ali pa na podlagi kršč. pravičnosti — s Kristusom.

Upamo, da naše učiteljstvo bo na Kristusovi strani —; naši učitelji bodo ponosni, da so sinovi slovenske matere, katere demokracija ne pozna, bodo pa tudi vedeli, da so sinovi kat. naroda, in ne bodo pustili da se jih istoveti z — aposteljni nenarodne, brezverske demokracije —, s podkolškimi dopisniki. —

Narodno gospodarstvo.

Sadjereja v vipavski dolini.

V celi vipavski dolini je vino glavni, v mnogoterih občinah skoraj edini pridelek. In še tega žuga v sedanjem času uničiti trtna uš, katera se neverjetno hitro širi.

So občine, v katerih je večina vinogradov vže okužil in uničil ta grozni mrčes, tako da posestniki, ki so pridelovali po 50 do 70 hektol., so lansko leto pridelali komaj 5 do 10 hektol. vina.

Resnici na ljubo moramo pa priznati, da so začeli na vsej črti resen boj s to uničevalko. Pridno zasajajo divjo ameriansko trto, riparijo raznih vrst, ter jo z domačo požlahtnujejo. A vkljub temu nastane vendar vprašanje, ali moremo gledati v prihodnost s zaupanjem in zavestjo, da bode naša vinoreja uspevala kakor pretekle čase. Mnogo je dyomljivcev, kateri niso o tem popolnoma prepričani.

A bodi kar koli, naj bodo obnovljeni vinogradi tako trpežni kakor prejšnji ali ne, treba je, da mislimo še na druge vire gospodarskega blagostanja, da si poiščemo še druga sredstva, s katerimi si bomo skrbili in tugo olajševali. V prvi vrsti se mi zdi potrebno, da se posestniki na Vipavskem z večjo vnemo in v višji meri poprimejo sadjereje.

Rojaki Vipavci! Železnica, katera bode našo divno in rodovitno dolino vezala z drugim svetom, se bo v kratkem gradila. Naša skrb bodi, da bode promet — v našo korist — kolikor možno živahen in izdaten, ne le z vinskimi ampak tudi s sadnimi pridelkom.

Sadjereja pa v vipavski dolini — to moramo priznati — ni na posebno visoki stopinji. No, za črešnje se vže še zanimajo, a za drugo sadje ne tako, kak

Grška ni napadovalka. Turkom prijazni židovski listi se v obilni meri jeze nad grško vlado, ki se je predrznila oporekati „opravičenim“ turskim zahtevam, in pravijo, da je dal Grkom toliko poguma ruski zunanji minister grof Muravjev, ki je neki dejal, da se mora Turčija ukloniti volji Evrope in opustiti popolnoma misel na zblizanje Tesalije. Minister pravi nadalje, da sploh ni bilo misliti, da bo stavila Turčija tako zahtevo, ki ne more imeti nikakega drugega pomena, nego da se zavlačuje pogajanje. Morda pa namest rava Turčija porabiti to zahtevo za nadaljno vojno akcijo. V to pa Evropa po mnenju grofa Muravjeva ne more več privoliti in naj toraj turška vlada v svojo korist ne prekorači zmernosti ter zahteva samo to, kar ji res pripada. Kakor omejeno, te besede so v obilni meri razburile ves Izrael, ki nikakor ne more umeti, kako se more Grška osvoboditi vsake kazni in Turčija vojskovati samo radi neznanne (!) odškodnine. Židovsko časopisje goji še vedno prijetno nado, da se bo sultan lahko maščeval nad Grki ter jim pokazal, kdo je gospod nad balkanskim polotokom. No, upamo, da vevlasti ne bodo držale rok križem in bodo sultana zavrnile v prave meje.

Na Španskem je nastala minister-ska kriza. Liberalci so sklenili, da se toliko časa ne bodo udeleževali sej, dokler ne bodo odpuščeni minister vnanjih zadev vojvoda Tetuvanski. Ministerski predsednik Conovas se bodo najbrže moral udati. Povod razpore med ministrom in liberalci so dale zvezne države, ki so proglasile kubanske vstaše za bojno silo. Minister je v razburjenosti senatorju Sagasti priložil zausnico, nato pa vložil ostavko.

Dopisi.

Iz Brd dne 25. maja. — Dne 22. maja obhajala se je v Vedrijanu ženitnina. No, to ni nič posebnega, ker ženitnine se povsod in ob vsakem času obhajajo. Ženitnina sama tudi ni povod tem versticam, marveč kar se je godilo na ženitnini, bode marsikateremu ženitovnjaku v izgled.

Nevesta je bila Celestina Marinič, hči paterih in občesposlovnih starišev, po materi pranečakinja vrlih duhovnov, vže ranjkih, Figelj-nov. Ženin pa je bil France Schlegl iz Sturij, možak v pravem pomenu. Med svati bili so tudi štirje duhovni, domači g. vikarij, gospoda župnik in kaplan iz Biljane in gospod vikar iz Gradnega, ki so se odzvali lju beznivemu nevestnemu vabilu. Ženitnina se je vršila brez hrupa tiho in mirno, pa vendar veselo. Ni bilo pijančevanja, upitja, kletvine, pretepev, kakor se godi drugod, pač pa so se vrstili lepi, podčeljni pogovori, petje in napitnice. Prvi je napil domači g. vikar nevesti, drugi je napil č. g. gradenski pričujočim gostom Vipavcem, ter priporočal vzajemnost med Brdi in Vipavo. Tretja pa je napila nevesta pričujoči in sploh duhovščini. Ta napitnica se mi zdi vredna, da jo po možnosti doslavno navedem, ker redko se slišijo izust mlade, priproste neveste take besede:

„Skoraj smem trditi, da še nikdar ni bilo toliko gospodov duhovnikov na kaki ženitnini v Vedrijanu, kakor danes na moji. Hvala Vam prisrčna, častiti gospodje! Od kod to, da je mene nevredno doletela tolika čast? Gotovo od tod, ker mi je moja ljuba mati vže od mladih nog spoštovanje do duhovščine vsadila v srce, kar sem tudi ves čas v srcu gojila. Zato pa tudi danes slovesno izjavljam, da hočem vsigdar, vse dni svojega življenja, našo vrlo duhovščino spoštovati in v časti imeti, ter spoštovanje do nje gojiti. Tedaj, Bog živi našo skrbno in požrtvovalno duhovščino!“

Prav imaš, ljuba nevesta! Da bi te v tem posnemale vse neveste!

Veleč g. župnik iz Biljane se je v imenu duhovščine nevesti zahvalil za napitnico ter napil njenemu očetu kot možaku poštenjaku.

Čas ločitve se je naglo približal. Nevesti se je začelo srce trgati, ko ji je bilo zapustiti svoje drage stariše, brate in sestro, svoj rojstni kraj, ter se podati v neznan kraj med ptuje ljudi. Kdo ji bo zameril, če so se ji solze utrinjale! A v tem trenutku pristopi njeni oče, ves ginjen, ter ji molče poda priprosto molek. Nevesta sprejme molče molek in poljubi očetu roko. — To je bil ginjliv trenotek! Vsem pričujočim so se prikazale solze v očeh. Oče je nevesti (hčeri) podal molek. Če tudi ni izpregovoril besede, poznalo se mu je, da jo izroča v varstvo Marije rožniveenske kraljice. Blagor nevesti, katero pobožni stariši izročijo v varstvo Marije Device, pa tudi blagor ženinu, ki najde tako nevesto.

Ti pa, ljuba nevesta! imej molek, katerega Ti je dobri oče v trenutku ločitve podal, naj bo še tako priprost, kot dragocen zaklad, rada ga prebiraj, nič se ga ne sramuj, ter razširjaj duh pobožnosti v družini, pa tudi spominjaj se svojih ljubih starišev, kadar koli bodeš sveti rožniveenec molila. S tem bodeš najo lepše in najzdatnejše izkazovala svojo hvaležnost do njih. Marija naj Te čuva po vseh Tvojih potih!

Iz Gorenjega polja pri Kanalu. Dne 23. maja r. l. imeli smo shod sadjarskega in vinarskega društva kanalskega, katerega se je vdeležilo mnogo-brojno občinstvo. Prvi govor imel je društveni predsednik g. nadučitelj Mihael Zega. Pozdravil je navzoče občinstvo ter z navdušenjem govoril o važnosti in velikem pomenu sadjarskega društva, ter nas poučeval o sadje- in trtoreji. Med poukom nam je tudi praktično razkazoval cepljenje. Za njim je govoril g. E. Klayzar ter nas se svojim odkritim govorom in poukom navduševal za sadje- in trtorejo. Tretji govornik je bil plavski rojak R. Konjedič, ki nam je razlagal cepljenje trt. Poslušalci so z zanimanjem sledili posameznim predavanjem. Zado-voljni so se razšli s trdnim sklepom, da se hočejo ravnati po danih navodilih. Spoznali pa so tudi pomen in važnost sadjarskega društva ter se ga bodo naprej krepko oklenili. Gospodom pa srčna hvala na njih trudu! le tako naprej v blagor našega kmetovalca.

Kaj novega po Slovenskem?

Na Kranjskem. — V Št. Petru na Notranjskem so imeli močan potres s mogočnim podzemeljskim bobnenjem. — V Kokri padel je 50 letni Lovrenc Slabanja v vodo in utonil. — Obrtnijsko zadrugo za črnomaljski okraj so ustanovili. — V Mekinjah pri Kamniku so dne 30. maja obhajali, izredno slovesnost kronanja Marijinega. — V Cirknici so obhajali sv. misijon. — V Žireh je hlo-d ubil 2 letnega otroka laneza Kavčič. Zakrivila je neprevidna pestunja. — Posesniku Hlebša v Gor. Hrušici pri Ljubljani je nekdo ukradel 2 hranilnični knjižici vrednih 1400 gld., nekaj gotovine in zlatnine. — V Križah poleg Tržiča je gorelo. Zažgal je domači otrok s žveplenicami. — V Gorenjih Domžalah je pogorelo poslopje Fr. Marovca. Škode je do 2000. gld.

Na Štajerskem. — V Slivnici pri Mariboru so obhajali sv. misijon. — Občinski odbor na Paki je sklenil slovensko uradovanje. — Mischlag, trgovec v Konjicah se je vstrelil. — V Ročici pri sv. Lenartu se je prepiral 30 letni Fr. Ploj s svojo materjo. Surovež zgrabi vile ter prebode materi glavo, da je takoj umrla. — Celjski Nemci hoteli so v slovenski farni cerkvi 30. maja napraviti nekaj koncert. Seveda jim je mil. g. opat prepovedal. Mislijo li, da je cerkev gledišče. — Neznani tatovi so vlomili v hišo g. M. Premšak v Vojniku ter odnesli hranilne knjižice za blizu 4000 gl., 700 gld. v gotovini in zlata prstana.

Na Koroškem. — Velikovsky narodno šolo si je ogledal g. deželni predsednik koroški. Nadzoroval jo je tudi okrajni šolski nadzornik g. Artak, in sicer v drugič. — Po noči od 4. do 5. t. m. so vlomili tatovi v farno cerkev v Galiciji ter odnesli dve monštranci in 3 srebrne kelihe ter izpraznili nabiralnik. Škoda je precejšnja.

Dne 7. t. m. so se raznesle stope za smodnik v Hörzendorf-u blizu Št. Vida. Celo poslopje je raznešeno in tudi bližnje hiše ter cerkev so poškodovane. K sreči noben človek ni bil blizu, ko se je nesreča zgodila. — Ponesrečil se je dne 5. t. m. 28 letni kmetijski sin J. Futelnik s Puštrice. Padlo je drevo na njega in ga poškodovalo tako močno, da je v nekterih urah umrl. — Ustrelil se je v Beljaku poročnik (lajtenant) deželne bramb. Vinciguerra. — Umrl je dne 18. t. m. v Pliberku preč. gosp. dekan Fr. Centrih, star 54 let. N. p. v. m.!

NOVICE.

Gorica.

Bolezen prevzv. knezo-nadškofa. V nedeljo je k prevzvišenemu došel sloveči profesor dr. baron Kraft-Ebing z Dunaja. Zbrani zdravniki so popolnoma odobrili dosedanje zdravljenje, ter izdali naslednje zdravniško poročilo:

Njega prevzvišenost knezo-nadškof dr. Alojzij Zorn boleha vže dva meseca na melanholiji, ki je v provzročilni zvezi s nevropatično konstitucijo in razburjenjem duha.

Pri zdravniškem opazovanju nismo našli nikakega znamenja ki bi se moglo

neugodno tolmačiti. Pričakovati je tedaj, da bo lezen, ki traja navadno 4 do 6 mesecev, v prihodnjih mesecih popolnoma poneha, ter da prevzvišeni zopet prevzame svoja opravila. Da se to doseže je poleg zdravniške pomoči se posebno strogo paziti na to, da se odstrani vse kar razburja duha. Ker na takega bolnika vpliva vsak vnanji vtis, je neobhodno potrebno, da bolnik ne pride v nobeno dotiko s svetom, ter ga smejo obiskovati le njegovi najzaupniši prijatelji, zdravniki in strežeče mu osebe.

Gorica 30. maja 1897.

dr. baron Kraft-Ebing

c. kr. dvorni svetovalec in univers. profesor dr. vit. Bleiweis-Trsteniški dr. And. Lisjak.

Dne 23. m. m. pokopali smo preč. g. o. Rafaela Oblak-a, provincijala štir-ske kapucinske provincije. Kako je bil ranjki priljubljen in čislán pokazalo se je ob njegovem pogrebu, kakoršnih je Gorica še malo videla. — Svetila mu večna luč!

Naš rojak veleč. g. Andrej Pavlica, stolni vikarij, je izvršil na Dunaju zadnji strogi izpit. Čestitamo!

Devetdnevnica v čast sv. Duhu. Kakor vže pred dvema letoma, tako so naravnali sv. Oče tudi za tekoče leto pred binkoštnimi prazniki devetdnevnico po njihovem namenu in se posebno v ta namen, da bi izprosili od Boga sv. Duha zjednjene tistih, ki so ločeni od katoliške cerkve. In sicer se mora obhajati odslej ta devetdnevnica po vseh duhovnijskih cerkvah. — Vsem, ki se te devetdnevnice udeležujejo, podeli sv. Oče za vsak dan, kedar se udeleže, 7 let in 7 kvadraten odpustka, jedenkrat pa podeli popolen odpustek pod navadnimi pogoji.

Molimo tedaj k sv. Duhu po namenu sv. Očeta!

Preč. g. Zanettiju. Furlanski poslanec „Adam Zanetti“ se huduje nad „Primorskim Listu“, ker smo mu povedali resnico, da njegove besede (volilni nagovor v „Friuli cattolico“) in njegova dejanja (zveza v framasonsko liberalnimi-ultranarodnimi poslanci na Dunaji) ga izdajajo kot ultranarodnjaka. Da je bil voljen kot tak, izpričuje sam „Corriere“ z dne 27. maja in da prav — „Pr. Listu!“

Ker pa slovenski listi, tudi naš, nočejo podpirati znanih nasprotnikov, odklonili so oglase, dasi bi jih tovarna rada drago plačala. — Kdor hoče tedaj še dajati za služka Bompigu, naj le še kupuje Frankovo kavo.

Goriški magistrat in nova cerkev. Kakor smo svojedobno poročali, je mestni svet goriški odrekel staro pokopališče za zidanje nove cerkve, ker mu niso dopustili patronata. Na to se je odbor za novo cerkev obrnil do starešinstva, naj mu prostor proda. Toda tudi na prodaj je bil prostor le pod pogojem, da magistrat dobi patronat t. j. da cerkev bode izključno italijanska. Temu pa odbor ni hotel privoliti, in tako se cerkev na starem pokopališču ne bode zidala. Sedaj bodo drugje kupili prostor, ter sezidali cerkev v čast presv. Srcu Jezusovemu.

„Sentinella“ in Sv. Gora. Goriško „budalo“ je zopet znašlo nov napad na italijansko narodnost — in to na Sveti Gori. Tri spominske plošče, ki so jih v spomin svojega romanja vzdali na pročelje stopnic tržaški pevski društvi „Adrija“ in „Slava“ ter „Delavsko podporo društvo“, so kakor trdi „Sentinella“, „un novello insulto alla nostra italianità.“ Kaj je žaljivega na teh ploščah? kaj nekrščanskega? Preberite napise in odgovorite modrijani pri „Sentinelli“. Ob mnogobrojnih italijanskih spominkih v cerkvi in nagrobnih kamenih na pokopališču se še nikdar Slovenci niso spodtkali, dasi je Sv. Gora na slovenskih tleh. Slovenci predobro vedo, da je Marija mati vseh, Slovencev in Italijanov. Vi pa iščete žaljenj! Pobožnih Marijinih čestilcev laških pa tudi ves vaš vik in krik ne odvrne od svetogorskega svetišča, saj vedo, da bodo usluženi v njih jeziku. Ljudi duha „Sentinelleneiga“ pa Sv. Gora nikdar ne bode pogrešala, najmanj pa na sv. Mihaela dan. Avete capito!

Vertojbeni pred sodiščem. V soboto so sedeli na zatožni klopi 22 vertojbentih mladeničev „radi izgrediv dne 28 marca“, kakor pravi obtožnica. Dva sta bila obsojena v enoletno ječo, štirje so dobili po osem, 12 po sedem in štirje po šest mesecev zapor. O teh dogodkih smo svojedobno poročali, a nam je zaplenil list državni pravdnik. Radi bi . . . a ne smemo . . .

Podgorski mladeniči pred okrožnim sodiščem. Dne 25. m. m. je bilo obsojenih 6 podgorskih mladeničev po 7 dni v zapor. Domu vračaje so poluglasno peli in kakor je straža sama priznala, niso nič kaznjivega storili. Zagovarjal jih je dr. Stanič.

Tatovi so vlomili v krčmo Ane Kante ter odnesli 47 gld. denarja. Uzmovičem še niso na sledu.

Učitelj g. Fr. Golja je bil obsojen na 14 dni zapor. radi razžaljenja italijanske narodnosti. Edine priče so bile dva magistratna stražnika in neki 15-letni deček, a niso se vjemale. Zagovornik dr. Stanič je takoj naznanil pritožbo ničnosti. Saj vemo, kako je!

O napadih se še vedno čuje. Vsaki napad naj se zabilježi in s pričami podpre, da se o njem lahko govori na pristojnem mestu. Slovenci! vi pa ne odgovarjajte na napade, ohranite mirno kri, ter pustite mirne ljudi v miru. Ne uganjajte, posebno mladina, niti šal, ker potem vse uporabljajo proti nam.

Pevsko društvo se snuje v Solkanu. Upamo, da ne ostane samo pri besedah, marveč da besede postanejo dejanje. Bog živi novo pevsko društvo Solkansko!

Nekaj za babice. Kakor je morda znano, imajo naše babice v goriški okolici memo svojega poklica navadno še drugi „meštir“. Preskrbujejo namreč o priliki smrti, vse kar je poleg rakve potrebno pri pogrebu. Nu, to ni nič slabega; mi jim radi privoščimo, naj služijo še naprej takó, ali v imenu javnega slovenskega mnenja, katero se je vže parkrat po časnih izreklo, da za pogrebne potrebščine je jedina in samo ena slovenska trrdka v Gorici; upoštevajo dalje, da je ista trrdka tudi v resnici poštna, krščanska, prosimo, da vsi okoličani ob bodočih takih prilikah posrejevalkam, babicam strogo zaukažejo naj gredo k g. *Edvardu Pavlinu*, nasproti gostilni pri „belemu zajcu“ in nikamor drugam ne!!

Če bi pa babice ne hotele ubogati, no, po tem naj gredo dotični sami kupiti in jim tako ne bode treba plačati mesečarskih odstotkov, ki so časih precej visoki! — Tako bodi!!! Na delo!!!

Iz Šempetra. Javljamo, da naša „Slovenska Zveza“ oziroma nje pevski odsek prav izborno napreduje. Zbor šteje zdaj 32 rednih pevcev. Priučili so se vže mnogim krasnim narodnim pesmam.

Tudi aki mladeuči, ki sicer nimajo

posluha in talenta za petje pridejo večkrat poslušat svoje tovariše in se ne morejo dovolj načuditi prelepemu slovenskemu petju. Nadejalismo se zategadelj, da bo tudi ostala nedruštvena mladina izbacnila iz svoje srede ptuje „klafarsko“ petje, ali to se povsem ni zgodilo. Ravno v četrtek smo čuli ponočno krokanje v pristno laškem „tonu“. V čast naše ostale mladine pa radi priznamo, da teh spozablencev ni bilo niti pet! Ostala mladina se nadalje dostojno vede in ne krši policijske ure. — Tako je prav! Mladenči, le naprej! —

G. dopisniku iz Vertojbe. Ne zamerite, Vaš dopis je romal v — koš. Sicer mi nimamo velikega koša, in ga tudi ne polnimo, ker smo silno veseli dopisovateljev, ali za krajeyne in malenkostne zadeve vendarle ne moremo odpirati svojih predalov. Če se Vam zdi, da bi bilo bolje „moško“ petje v cerkvi, govorite s pristojnimi činitelji! Mi smo samo to slišali, da dekleta lepó pojó in da z njimi poje cela cerkev.

Kaj ni to veličasten zbor — zbor cele verne množice v cerkvi?

Spoditkate se tudi nad ponašanjem nekaterih mladičev na stopnicah na kor; no, to imate vse prav! Najpametneje storite, če se sami postavite mej nje in jih semtertje posvarite; če bi pa to nič ne zdalo, zapišite si jih in povejte č. g. vikariju, da jih pred se pokliče in očetovsko posvari!

Govorite tudi o „čitalnici“!

Veste kaj, naše mnenje je to, da se take reči rešijo po mejsebojnem sporazumu.

Delajte pač na to, da se nasprotje mej obema Vrtojbama ne bode ostrijo, ampak da bi se vsaj mladina, morda v kakem skupnem pevskem društvu združila! Sicer pa hvala! Zdravi!

Od nekod. Pišejo nam: V goriški okolici se zadnji čas na sploh opaža pri naši mladini nek napredek v olik in dostojnosti. Pohvalno beležimo, da je potihnilo malo da ne vse laško pohujšljivo, klafarsko petje; za to pa odmevajo izpod slovenskih lip prelepi narodni zbori v čast pevcem in v nasladi poslušalcem. Če se kdaj kdo kaj izpozabi, je navadno kak stari znanc, ki ne samo po ptuje kroka, ampak po laško tudi — preklinja. —

S krščanskega stališča seveda oistro obsojamo vsako preklinjanje; a iz narodnega si pač ne moremo želeti, da bi kdo pregrde kletvine ptujke podomail in njih grdi pomen izrazil v mili materinščini! —

Ne, ne! Mladenči! Proč iz Vaše srede s takimi pohujšljivci brez sramu in narodnimi breznačajniki brez časti in ponosa! Dajte čast svoji narodnosti s tem, da se vedete vsikdar krščansko pošteno in ne skrunite svoje materinščine z nobeno grdobo! —

Predržnost. Iz Solkana se nam piše: V pondeljek 24. m. m. ob 8 uri zjutraj so se vozili trije Lahi iz Solkana proti Gorici. V najhujšem diru so na vse grlo kričali. „Viva Gorizia italiana“, „mostros di sclafs“, m. . . ai sclafs“ in tako dalje. Gospod urednik, kako lahko bi bilo prišlo do pretepa, in kdo bi bil kriv?

(Op. ur. Povdarjali smo vže en-

krat, da morajo biti gotovi elementi podplačani, da hodijo v okolico izziyat. Tako so jih tudi najhitreje vže na vse jutro poslali v Solkanu izziyat, da bi imel „Corriere“ kaj gradiva za torek.)

Nabor v Solkanu dovršil se je v najvzornejšem redu. Slovenski mladeniči so pokazali, da se znajo dostojno obnašati. Živeli!

Pošta v Biljah. Z današnjim dnem se odpre v Biljah nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožnjo pošto, ter ob enem služboval kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada.

Iz Krasa se nam piše: *Ni res*, da ob deževji je na cesti iz Preserj na Ivani grad toliko blata, da bi v njem lahko človek utonil. Na križni torek, ko je šla tod procesija iz Komna, se ni zgodila prav nobena taka nesreča, da celo najmanjšim otrokom ni segalo blato niti do kolen. (Kdor hoče razumeti, naj razume. Op. ur.)

V Rodežu so odprli novo cesto. Dogradil jo je g. And. Konjedic.

V Kobaridu se nočejo nekateri pridružiti možem, ki delajo na to, da bi se sezidala v kratkem nova sodnja na edino primernem prostoru sredi trga pri cerkvi. Da le s praznimi izgovori zaylačujejo in vladi s tem vstrežejo — so zadovoljni. —

V Sv. Križu vipavskem je radi bolehnosti odpovedal se županstvu mnogoletni župan g. Filip Trpin. Novim županom je starešinstvo izvolilo veleposestnika g. Tomaža Mrevlje.

Poročil se je v tržaškem Križu g. Ljudomil Nabergoj, c. kr. carinarski asistent in sin tržaškega pryaka, z gospodično Franjico Košuta.

Strajk v Lloydovem arzenalu je končan, ker je vodstvo ustreglo zahtevam delavcev.

Listnica uredništva. Č. g. A. B.: O kongrui prihodnjič. Hvala Vam! Č. g. P. v S.: Prihodnjič. Več v pismu. Pozdravljamo

Poslano.*)

Vže dlje časa se širi po goriškem osnovana govornica, češ, da je došlo našemu rojaku, prevzv. gospodu knezo-nadškofu, iz Prvačine neko anonimno razžaljivo pismo, katero se smatra, posebno v italijanskih krogih, mej državni uzroki tudi kot povod sedanje knezo-nadškofove bolezn.

Ker je neresnično, da je sploh tako pismo prišlo iz Prvačine, izjavljamo podpisani, da je ta govornica nesramna laž, katero so iz trte izvili nekateri gospodje le radi tega, da bi zvrnili vso krivdo radi bolezn le na Slovence in da omalovažijo interpelacijo, stavljeno v tem smislu od našega poslanca, visokorodnega g. Alfreda grofa Coroninja.

Da resnično iz Prvačine ni prišlo nikako pismo sličnega zapopadka morejo potrditi tudi v škofiji.

V Prvačini, dne 23. maja 1897.
Vsi občinarji.

*) Za sestavke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon — Op. ur.

Zahvala.

Predstojništvo tuk. kapucinskega samostana usoja si tem potom izraziti svojo najprisrčnejšo zahvalo povodom smrti

preč. O. RAFAEL-A OBLAK,
provincijala štirsk pokrajine.

prečastiti duhovščini, vsem vojaškim in civilnim dostojanstvenikom, sploh vsem znancem in prijateljem za častno mnogobrojno udeležbo pri pogrebu, za krasne vence, kakor tudi za mnoge izreze blagodejnega sočutja in sozolja. Zlasti pa izreka na tem mestu predstojništvo najtoplejšo zahvalo gosp. zdravnikom Dr. Kerševani-ju in dr. Lisijak-u za njihovo požrtvovalnost, za časa pokojnikove bolezn.

V Gorici, dne 27. maja 1897.

P. Metod Mišič
predstojnik.

Štev. 329

1—3

Ob.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil I. četrtega t. j. mesecev
januarja, februarja in marča 1896.

začne v

ponedeljek dne 14. junija 1897.

ter se bo nadaljevala naslednje četrtke
in ponedeljke.

Od ravnateljstvo zastavnice
in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 14. maja 1897.

Friderik Müller

zastopnik trrdke N. Schad Monakovo
Vrtna uliča št. 24.

21", izvrsten stroj, lehak tek. Ti izdelki se ne stražijo nikake konkurence. Lastna kolesarska šola se nahaja v Dreherjevem salonu.

priporoča slavnemu občinstvu bicikle renomiranih tovarov Dürkopp in „Swift“ Steyr. Specialiteta „Diana“

Trgovec z manufakturnim blagom

JURIJ MOSE V GORICI

v Raštelu št. 8.

ima bogato preskrbljeno zalogo volnenih in svilenih snovij
ter perila in platna iz samega lana za gospoda in kmeta.

Najnovejše

moderno blago in perilo za vsaki stan,

kot n. pr. za uradnike, učitelje, čc. duhovnike itd.

Največja zaloga volnenih ali žimnatih blazin za postelje, pogrinjal, vsakovrstnih volnenih plaht i. t. d.

Vse po najnižji ceni.